



KLAGANDE

Socialnämnden i Lycksele kommun
921 81 Lycksele

MOTPART

██████████ ██████████

Ombud: Advokat Jan Jonsson
Igne Advokatbyrå AB
Vasagatan 19
921 24 Lycksele

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Umeås dom den 14 mars 2016 i mål nr 762-15,
1631-15 och 1856-15, se bilaga A

SAKEN

Ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för personlig assistans

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten ändrar förvaltningsrättens dom och fastställer Socialnämnden i Lycksele kommuns beslut den 11 mars 2015, den 11 juni 2015 och den 14 september 2015.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Lycksele kommun yrkar att nämndens beslut den 11 mars 2015, den 11 juni 2015 och den 14 september 2015 ska fastställas. Nämnden anför i huvudsak följande till stöd för sin talan. Något schabloniserat belopp per timme liknande Försäkringskassans assistansersättning finns inte vad avser skäliga kostnader enligt 9 § 2 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Högsta förvaltningsdomstolen, HFD, har slagit fast att det ekonomiska stödet ska utgå från de verkliga kostnaderna för insatsen och att schablonbeloppet endast kan tjäna till viss ledning vid bedömningen av kostnadernas skälighet. Kommunen har beräknat sina egna kostnader för den personliga assistansen. Beräkningen föranledde nämnden att genom beslut ändra på beloppet för det ekonomiska stödet för personlig assistans. Ersättningsnivån enligt beslutet motsvarar 87 procent av det statliga schablonbeloppet. De av kommunen beräknade kostnaderna är skäliga. Det finns inte någon skälighet i det belopp som [REDACTED] anger vara en faktisk och skälig kostnad. Kostnaden är inte påvisad som faktisk.

[REDACTED] anser att överklagandet ska avslås. Han hänvisar till vad han tidigare anført och tillägger i huvudsak följande. Han har valt, i enlighet med sin lagliga rätt, att anordna sin assistans genom att köpa tjänsten från en assistansanordnare med vilken han ingått ett avtal. Nämnden är inte part i avtalet och assistansanordnaren har fakturerat honom för den utförda assistansen och vad den kostat. Han har inte haft insyn i hur dessa kostnader fördelats mellan löner, socialavgifter, vikariebemanning, administration m.m. och det är inte heller något som han kan kräva att få ta del av. HFD har i rättsfallet HFD 2016 ref. 87 funnit att den enskilde ska ge in ett underlag som möjliggör en bedömning av kostnadernas storlek och skälighet. Rättsfallet besvarar dock inte vilken redovisning av kostnaderna eller vilka underlag som krävs.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser och förarbetsuttalanden framgår av förvaltningsrättens dom.

HFD har i rättsfallet HFD 2016 ref. 87 bl.a. uttalat följande. Den statliga assistansersättningen var ursprungligen avsedd att täcka de verkliga kostnader som den enskilde har för sin assistans, dvs. lönekostnader samt kostnader för administration m.m. Ersättningen schabloniserades emellertid 1997. Någon motsvarande reglering infördes inte beträffande kommunernas kostnadsansvar för assistans enligt LSS. Kommunens skyldighet att utge ersättning för personlig assistans avser således de verkliga kostnaderna för assistansen i den mån de kan bedömas som skäliga. För att kunna ta ställning till ett ersättningsanspråk måste kommunen kunna kräva att den enskilde ger in underlag som möjliggör en bedömning av kostnadernas storlek och skälighet. Detta gäller även om anspråket inte överstiger det schablonbelopp som fastställts för den statliga assistansersättningen och utan att det framkommit något som ger anledning att ifrågasätta kostnaderna i och för sig. Att kommunens ersättningsskyldighet omfattar samma slags kostnader som den statliga assistansersättningen ska täcka och att schablonbeloppet därmed kan tjäna till viss ledning vid bedömningen av kostnadernas skälighet föranleder ingen annan bedömning.

██████████ har yrkat ersättning av nämnden för sin personliga assistans med 284 kr per timme avseende månaderna januari–februari, maj och augusti 2015. Nämnden har ersatt ██████████ med 244 kr för månaderna januari–februari 2015 och med 247 kr för övriga månader. Allt i enlighet med nämndens beslut om en generell ersättningsnivå för personlig assistans.

██████████ har begärt och delvis erhållit ersättning för sina kostnader för den personliga assistansen, dvs. vad han ska betala till assistansanordnaren. Däremot har han inte redovisat ett sådant underlag från

anordnaren som gör det möjligt för nämnden att bedöma skäligheten i kostnaderna för varje ersättningsperiod som är aktuell i målen. Mot denna bakgrund och med beaktande av vad Högsta förvaltningsdomstolen uttalat i sitt avgörande, bedömer kammarrätten att [REDACTED] inte har rätt till högre ersättning än vad han beviljats av nämnden. Överklagandet ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Mats Törnered
kammarrättslagman
ordförande

Anders Lind
kammarrättsråd

Carina Ferm Brodén
kammarrättsråd
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ****DOM**
2016-03-14
Meddelad i
UmeåMål nr
762-15,
1631-15,
1856-15**KLAGANDE**

[REDACTED]

Ombud: Advokat Jan Jonsson
Igne Advokatbyrå AB
Vasagatan 19
903 29 Umeå**MOTPART**Socialnämnden i Lycksele kommun
Box 244
921 24 Lycksele**ÖVERKLAGADE BESLUT**Socialnämnden i Lycksele kommuns beslut den 11 mars 2015, den 11 juni
2015 och den 14 september 2015**SAKEN**Insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktions-
hindrade, LSS**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**Förvaltningsrätten upphäver Lycksele kommuns beslut och förklarar att
[REDACTED] har rätt till ersättning för skäliga kostnader för personlig
assistans med 284 kr per assistanstimme för perioderna januari – februari,
maj och augusti 2015.

Dok.Id 57830

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 193 901 05 Umeå	Nygatan 45 (Tingshuset)	090-17 74 00 E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se	090-13 75 88	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Socialnämnden i Lycksele kommun (nämnden) har den 14 maj 2014 beslutat att nämnden ersätter personlig assistans med 87 procent av Försäkringskassans schablonersättning enligt socialförsäkringsbalken.

██████████ har ansökt om att ekonomisk ersättning för personlig assistans enligt LSS ska utgå med 284 kr per timme, samma som Försäkringskassans schablonersättning, för perioderna januari – februari, maj och augusti 2015.

Socialnämnden i Lycksele kommun (nämnden) har i skrivelser den 11 mars 2015, den 11 juni 2015 och den 14 september 2015 uttryckt sin avsikt att inte utbetala ett högre ersättningsbelopp än det belopp som tidigare beslutas om i socialnämnden den 14 maj 2014.

██████████ överklagar besluten och yrkar att förvaltningsrätten fastställer att han har rätt till ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans för januari – februari, maj och augusti 2015 med begärda kostnader.

VAD PARTERNA ANFÖR

██████████

Han är beviljad tillfällig utökning av ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans av Lycksele kommun. Han har under de aktuella månaderna köpt tjänsten personlig assistans av LYSTRA. För varje assistans-timme som han köpt av LYSTRA har LYSTRA sedermera debiterat honom. Beloppet per timme har motsvarat den timschablon för assistansersättning som regeringen varje år fastställer. För de aktuella månaderna har LYSTRA fakturerat honom 284 kr per timme. Det belopp som LYSTRA sedermera fakturerat honom är den verkliga och faktiska kostnad som han fått vidkän-

nas för köpet av LYSTRAS tjänster. Den faktura som LYSTRA tillställt honom efter att ha utfört sina tjänster för honom har han givit in till nämnden med en begäran att erhålla det ekonomiska stöd till skäligen kostnader för personlig assistans som han är beviljad.

Nämnden har delvis avslagit hans begäran med hänvisning till att nämnden i maj 2014 beslutat att ersättningsnivån för personlig assistans inom Lycksele kommun ska vara motsvarande 87 procent av regeringens fastställda schablonbelopp.

Nämnden saknar rättsligt stöd för att endast ersätta honom med 244 kr per utförd assistanstimme. En kostnad för personlig assistans om 284 kr per timme under 2015 är att anse som en skälig kostnad. Mot denna bakgrund samt att han inte har begärt en högre ersättning per timme än schablonbeloppet måste det stå klart att de kostnader som han fått vidkännas för köpet av assistans är skäliga.

Nämnden

Av 9 § 2 LSS, förarbetena till lagstiftningen och rättspraxis framgår bl.a. att kommunen svarar för ekonomiskt stöd för faktiska och skäliga kostnader, dvs. normala lönekostnader för att utföra assistansen om den enskilde inte väljer kommunen som assistanssanordnare. Något schabloniserat belopp per timme, liknande Försäkringskassans assistansersättning enligt 51 kap. SFB, finns inte för LSS.

Kommunen utger därför ekonomiskt stöd för skäliga kostnader för beviljade assistanstimmar i enlighet med beslut enligt 9 § 2 LSS. Kommunens socialnämnd har den 14 maj 2014 beslutat att ersättningsnivån för personlig assistans inom Lycksele kommun ska vara motsvarande 87 procent av regeringens fastställda schablonbelopp 2014, alltså 244 kr per assistanstimme. Beslutet uppräknas varje år för att löpande nå 87 procent av schablonbeloppet.

Det innebär att beloppet för 2015 kommer nå 247 kr från och med den 1 maj 2015.

Beslutet har fattats utifrån SKL:s rekommendationer avseende skälig ersättningsnivå för lönekostnader som härrör assistansinsatsen samt en beräkning av Lycksele kommuns egna kostnader per assistanstimme.

Av beslutet följer att ersättningsnivån för all personlig assistans i form av tillfälliga utökningar eller vid beslut jml 9 § 2 LSS ska vara 87 procent av schablonbeloppet per assistanstimme inom Lycksele kommun. Lycksele kommun har inte för avsikt att utbetala ett högre ersättningsbelopp än det belopp som beslutats om i socialnämnden.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Av 2 § och 9 § 2 LSS följer att kommunen - om inte annat avtalats - svarar för att lämna biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken. Med skäliga kostnader avses samma slags kostnader som ersätts genom den statliga assistansersättningen, d.v.s. normala lönekostnader och vissa administrativa kostnader (se prop. 1992/93:159 s. 175). I de senare ingår exempelvis kostnader för bokföring och revision, lokaler, utbildning, rekrytering och omkostnader för assistenter (se prop. 1996/97:150 s. 138). Den statliga assistansersättningen var ursprungligen avsedd att svara mot de verkliga kostnaderna för utförd personlig assistans, dock med högst ett visst av regeringen fastställt timbelopp, vilket även skulle vara vägledande i fråga om det ekonomiska stödet från kommunen (jfr prop. 1992/93:159 s. 71 och 175). År 1997 förändrades assistansersättningen genom en schablonisering av ersättningen. Genom förändringen kom assistansersättningen att lämnas med ett visst av regeringen fastställt belopp per timme, s.k. schablonbelopp, oberoende av vilka kostnader den ersättningsberättigade faktiskt hade.

Schablonbeloppet bygger på ett beräknat genomsnitt av olika kostnadslag. Inom ramen för schablonbeloppet får den assistansberättigade själv avgöra hur stor del av beloppet som ska användas till lön och andra anställningskostnader samt hur mycket som ska användas till administration och andra kringkostnader (se prop. 1996/97:150 s. 138 och jfr prop. 2007/08:61 s. 19). Någon motsvarande reglering infördes inte för det ekonomiska stödet från kommunen. Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 2005 ref. 85 slagit fast att det ekonomiska stödet ska utgå från de verkliga kostnaderna för insatsen, men att schablonbeloppet kan tjäna till viss ledning vid bedömning av kostnadernas skälighet eftersom det är fråga om samma slags kostnader.

Enligt 5 § förordningen (1993:1091) om assistansersättning ska schablonbeloppet för assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken för år 2015 vara 284 kr per timme.

Av Kammarrätten i Sundsvalls dom den 30 september 2014 i mål nr 450-13 framgår bland annat följande. Vid bedömningen av om de verkliga kostnaderna är skäliga bör utgångspunkten vara schablonbeloppet. Även om de administrativa kostnaderna framstår som relativt höga, måste det enligt kammarrättens mening finnas ett förhållandevis vitt utrymme för att - åtminstone inom ramen för schablonbeloppet - relativt fritt fördela kostnaderna för den personliga assistansen på sätt som bedöms bäst utan att den enskilde riskerar att bli utan ekonomiskt stöd för de verkliga kostnaderna för insatsen. Ett annat synsätt skulle - i strid med syftet med reglerna - kunna begränsa valfriheten. På grund av det anförda och då de verkliga kostnaderna inte överstiger schablonbeloppet, finner kammarrätten att kostnaderna får anses skäliga.

Av Kammarrätten i Göteborgs dom den 2 juni 2015 i mål nr 2409-15 framgår bland annat följande. När de fakturerade timkostnaderna inte överstiger det schablonbelopp som finns i fråga om assistansersättning och det inte

framkommit något som talar för en annan bedömning anser kammarrätten att utgångspunkten måste vara att de faktiska kostnaderna är skäliga. I sådana fall saknar det betydelse att något underlag för att bedöma anordnarens kostnader inte tillhandahålls av sökande.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

██████████ har ansökt om att ekonomisk ersättning för personlig assistans enligt LSS ska utgå med 284 kr per timme. Socialnämnden har haft skyldighet att i individuella beslut bedöma vilket ekonomiskt stöd som ska utgå, oaktat socialnämndens tidigare beslut den 14 maj 2014. Socialnämnden har i skrivelser den 11 mars 2015, den 11 juni 2015 och den 14 september 2015 också uttryckt sin avsikt att inte utbetala ett högre ersättningsbelopp än det belopp som tidigare beslutas om i socialnämnden den 14 maj 2014. Enligt förvaltningsrättens bedömning har nämnden härigenom avslagit ██████████ ansökan. Dessa beslut bör kunna överklagas separat, även om nämnden synes vara av den uppfattningen att detta är ett verkställighetsbeslut som inte kräver någon självständig prövning. Frågan i målet är därför om nämnden har haft fog för sina beslut att avslå ██████████ ansökan.

Reglerna om ekonomiskt stöd för skäliga kostnader för personlig assistans är avsedda att ge den enskilde valfrihet i fråga om att få sin personliga assistans ordnad direkt genom kommunen utan att belastas av några kostnader, eller att anordna assistansen själv med finansiering av kommunen (eller assistansersättning i den utsträckning sådan utgår). Det är alltså fråga om alternativa sätt att tillgodose den enskildes behov.

██████████ är av Lycksele kommun beviljad tillfällig utökning av ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för personlig assistans enligt LSS. Han har valt att anordna sin assistans själv via en assistansanordnare istället för personlig assistans från kommunen. Assistansanordnaren har fakturerat

Lycksele kommun för de timmar [REDACTED] har erhållit personlig assistans, och han har ansökt hos kommunen om ekonomiskt stöd enligt LSS med samma belopp.

Av förarbetena till relevanta bestämmelser framgår att den ekonomiska ersättningen för personlig assistans ska täcka skäliga lönekostnader och vissa administrativa kostnader såsom kostnader för bokföring, revision, lokaler, utbildning, rekrytering och omkostnader för assistenter. Någon i lag angiven summa eller rekommenderat schablonbelopp finns inte för ersättning som beviljas enligt LSS. Enligt Kammarrätten i Sundsvalls dom i mål nr 450-13 bör emellertid, vid bedömning av om de verkliga kostnaderna är skäliga, utgångspunkten vara schablonbeloppet för assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Därefter har Kammarrätten i Göteborg, i mål nr 2409-15, gjort bedömningen att om de fakturerade timkostnaderna inte överstiger schablonbeloppet och det inte framkommit något som talar för en annan bedömning måste utgångspunkten vara att de faktiska kostnaderna är skäliga.

I målet är inte visat annat än att [REDACTED] av assistansanordnaren har fakturerats en kostnad på 284 kr per timme, vilket motsvarar det under 2015 gällande schablonbeloppet för assistansersättning. Detta är således [REDACTED] faktiska kostnad för personlig assistans. Med beaktande av att det fakturerade beloppet inte överstiger schablonbeloppet för assistansersättning framstår, enligt förvaltningsrättens mening, det aktuella beloppet inte som oskäligt högt. Förvaltningsrätten finner därför att den av [REDACTED] yrkade ersättningen får anses vara skälig i den mening som avses i 9 § 2 LSS. [REDACTED] har således rätt till ekonomiskt stöd för personlig assistans med 284 kr per utförd assistanstimme för 2015, vilket motsvarar schablonbeloppet för assistansersättning för detta år. Överklagandena ska bifallas på detta sätt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C)

Karin Granholm

I avgörandet, som är enhälligt, har rådmannen Karin Granholm samt nämndemännen Shahla Gullviva Shadman, Dick Hellman och Greger Lindqvist deltagit. Föredragande har varit Jessica Fredriksson.



HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.